

Nr 145.

Av herrar **Sjölin** och **Strandh**, om förlängning av inbetalningstiden för kvarstående skatt.

Den år 1947 genomförda källskattereformen syftade förutom till en snabbare och effektivare skatteindrivning även till att i möjlig mån underlätta skattebetalningen för de skattskyldiga genom att skatten i princip erlades samtidigt med inkomstens förvärvande. Icke minst ur sistnämnda synpunkt var källskattereformen ett riktigt steg, och den hälsades utan tvivel med tillfredsställelse av skattebetalarna. Det kan emellertid ifrågasättas, huruvida uppördssystemet i dess nuvarande utformning fungerar helt tillfredsställande och om det inte är möjligt att genom vissa justeringar göra systemet bättre.

Det kan utan vidare slås fast, att källskattereformen icke alldeles har blivit vad den avsåg att vara. Genom flera samverkande orsaker har icke obetydliga skillnader förelegat mellan preliminärt erlagd skatt och statlig skatt. Den kvarstående skatten, vilken i detta sammanhang intresserar mest, har hela tiden uppgått till betydande belopp. Dess storlek framgår av följande sammanställning:

Inkomstår	1947	1948	1949	1950	1951	1952	1953 (beräknad)
Kvarståendes skatt							
milj. kr.	869	703	704	885	820	975	875

Åtgärder har under senare år vidtagits i syfte att skapa bättre överensstämmelse mellan preliminär och slutlig skatt. Från och med 1951 har sålunda skatteuttaget enligt källskatttabellerna något skärpts, och bestämmelser om skyldighet att erlägga ränta å kvarstående skatt överstigande visst minimibelopp har tillämpats från och med 1952 års taxering. De vidtagna åtgärderna har som synes varit i stort sett utan effekt. Den uppördssystemreform, som skall tillämpas från och med i år, torde knappast komma att påverka kvarskatttendenserna.

De stora kvarskatterna har utan tvekan för många blivit ett svårt problem. Kvars skatten skall betalas under årets första fyra månader. Den behöver därför inte stiga till alltför stora belopp, förrän de ökade skatteavdragen under denna tid blir kännbara. Det kan visserligen invändas, att det är vederbörandes skyldighet att tillse, att den preliminära skatten avväges så att kvarskatt inte behöver uppstå. Fråga är emellertid om inte ett sådant krav är orealistiskt och om inte lagstiftningen bör ta hänsyn till de faktiska

omständigheterna och lämpa lagen därefter, särskilt om detta kan ske utan skada för samhällsintresset.

En lättnad i kvarskattebördan skulle erhållas, om tiden för kvars kattens erläggande förlängdes. Hur långt denna tid skall utsträckas, får i sin tur avgöras med hänsyn till samhällets rent fiskaliska intresse.

För samhället är det i denna fråga av intresse att skatteindrivningen kan ske så effektivt som möjligt. En förlängning av tiden för betalning av kvars skatten är härvid en effektivitetshöjande effekt så till vida som den är ägnad att minska beloppet av restskatter. Det har å andra sidan hävdats, att tiden för kvars katteinbetalningarna borde bestämmas så, att kvars skatten inflyter till statsverket under ett och samma budgetår. Detta innebär i praktiken att kvars katt inte borde inbetalas senare än juni månad. Det är dock uppenbart, att någon förlust behöver inte uppkomma för statsverket, om kvars skatten finge betalas även efter juni månad annat än under själva övergången till en på så sätt förlängd inbetalningstid därigenom att en viss del av kvars kattebeloppet skulle komma att förskjutas från ett budgetår till ett annat. Denna "förlust", vilken är av rent bokföringsmässig karaktär, inträffar endast för ett budgetår. På längre sikt borde därför samhällets fiskaliska intressen inte hindra att kvars skatten finge erläggas *under hela året* efter taxeringsåret. En sådan ordning vore självfallet den fördelaktigaste för skattebetalaren. Den invändningen att med en så "generös" avbetalningstid en del av de skattskyldiga skulle få minskat intresse att erlægga preliminär skatt till tillräckligt belopp bör inte tillmätas större betydelse. Dels är den alldeles övervägande delen av de skattskyldiga A-skattebetalare, för vilka den preliminära skatten till minimibelopp är bestämd genom skatte tabellerna. Dels skulle självfallet nuvarande bestämmelser om skyldighet att erlægga ränta för kvars katt överstigande visst belopp kvarstå.

Med hänsyn till att inkomstbortfallet för statsverket under övergångs året på grund av kvars kattens nuvarande storlek skulle bli betydande, om inbetalningstiden förlängdes till tolv månader, kan det bli svårt att omedelbart genomföra en sådan reform. Vidare måste hänsyn tas till arbetsgivarnas berättigade intresse av att uppbördstiden för kvars katterna begränsas.

Dessa överväganden leder närmast till att den i och för sig önskvärda förlängningen av inbetalningstiden för kvars katterna måste begränsas. Villkoret att kvars katterna bör inflyta under ett och samma budgetår kan som visats i motioner vid 1951 års riksdag uppfyllas med en förlängning av inbetalningstiden med två månader. Då som ovan anförts det i och för sig inte spelar någon roll på längre sikt för statsverket om inbetalningstiden förskjutes utöver halvårsskiftet, bör en förlängning med fyra månader vara möjlig. Uppbördens av kvars skatten skulle då kunna ske i maj och september.

Frågan bör utredas. Utöver ovan angivna omständigheter bör härvid även

hänsyn tagas till att den jämförelsevis hårda belastning, som den nuvarande korta inbetalningstiden för kvarskatten innebär för skattebetalarna, i många fall leder till att vederbörande blir mindre intresserad av extraarbete.

Med stöd av vad ovan anförts hemställas,

att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa om utredning och förslag om förlängning av inbetalningstiden för kvarskatter.

Stockholm den 26 januari 1954.

Bengt Sjölin.

Erik Strandh.